

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposilana se pisma tiskaju po 5 rub. svaki redak. Oglasi od 5 redaka stoje 30 rub. na svaki redak više ili niže, ili u slučaju opetovanja uz pogodnu sa upravom. Novci se ližu poštarskom naplatnom (asognu postale) na administraciju "Nashe Sloge". Ino, prezimo i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništva u svom pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvama napiše: "Reklamnoija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a neologu sve pokvari". Nar. Pos.

Trstinski svakog četvrtka na elektnom arku. Dopisi se nevrataju ako se i ne tiskaju. Nebitljgovani listovi se neprimaju. Prispjela se poštarnom stoji 5 for. za svaki redak u godinu. Namjerno for. 1/2, i 1 za po godinu. Izvan carovine više poštarija. Na malo jedan broj 5 novč. Uredništvo i administracija nalazi se u Via Carolina br. 28.

Izbornikom istarskih gradova i trgovišta!

One 1. aprila o. g. pozvani ste, da birate zastupnika na državni sabor u Beču. To mjesto držao je do sada protiv našoj volji pokojni zemaljski kapetan dr. Vidulich.

Ako ste već posljednji put bili toliko svjestni, da glasujete protiv njemu, koj je imao talenta i izkustva, ali nije bio naš, to Vas ovaj put dužnost veže tim više, da glasujete protiv talijanskoga predložnika, mladicu u tih stvarih neizkustvom i u Istri slabo poznatomu!

Svaki od Vas dodji na 1. aprila na predloženo mjesto sa legitimacijom, i daj svoj glas za onoga, koj Vam bude predložen na dobu od pouzdanika naše stranke.

Vaši glasovi bit će najjačiji dokaz, da ni gradovi Istre nisu tako čisto talijanski, kako bi se htjelo dati vjerovati u Beču.

Ovršite ovu svoju dužnost kako se dolikuje trleznu i probudjenu narodu!

Predsjedništvo
Polit. druž. „Edinost“ za Primorje.

Interpelacija

zastupnika dra. Dinka Vitezića, upravljena dne 7. marca u carovinskom vladu na predsjednika verlikoojionalnoga odbora, zastupnika grofa Salin-a.

U istoj sjednici interpellirao je rusneki zastupnik Kowalski predsjednika verlikoojionalnoga odbora, zastupnika Salina radi deih izbora u Gallici, koji nisu jošte ni sada objavljivi, premda imado dotični odbor sve izborne spiso vod od godno 1885.

PODLISTAK.

Put u Egipat.

Pisao Vlado Kraljanić. (Dalje).

Dugo vremena gledao sam za tim parobrodom, koji se vraćao u Europu. Kad se izgubi u daljini, pronašao se i pogledao u vis. Divna li prizora! Noko bito peuto mnogobrojnim, sjajnim zvijezdama. More mirno, od nikud ni daha. Visoki jarboli parobroda dizali su svoje vrške kao karkasa, strahila nobu pod oblaku. Gusti crni dim sukijao iz dimnjaka, gubedi se u daljini. Na parobrodu čula se vesola pjesma Irtvata, koji dovršiv svoju službu, htjedo si timo razvedriti nujnu dušu. Kad bijaše pjesma zamrla, stadoh promatrati narav, koja se po pokazivala u svem svojem vječičanstvu. Noznam koliko vremena probavih motreći tu krasnu noć.

Iz tog snatranja probudih se nečiji koraci. Obazreh se. Bio je Jovan, koji je k meni dolazio.

— Koga biosa činitu tu smi? reče pristupiv k meni.

— Ništa... gledam, sanjarim, odvratih.

— Šta da gledate, zar more, jel dopri tom se grohotom nasmije. Idite radje sanjom do krme, da se malko porazgovorimo.

— Idimo dakle, rokoh i krenuh za njim.

u ruku i akoprem se nalazimo jur u drugoj polovici izborne periode. Pošto je predsjednik odgovorio, da će stvar pospješiti, upravi na njega zastupnik Vitezić odmah dodji upit:

Stavljam takodjer interpellaciju poput ono g. zastupnika Kowalskoga na predsjednika verlikoojionalnoga odbora, i to glede izbora g. zastupnika Ivanjakih kotarsko zapadno atrano Istre. Kao što je vod kao g. predgovornik, nalazimo se jurve u drugoj polovici izborne periode, a to pitanje nedolazi još uvijek na danavni red.

Molim dakle lipo g. predsjednika verlikoojionalnoga odbora, da se pobrine, da i ovo pitanje dodje na danavni red, te da odstrani čim prije sve aspreko, koje stoje ostanu na putu.

Zašto p n i k i predsjednik dotičnoga odbora g. grof Salin odgovori na upit i preporuku g. zastupnika Vitezića, da dođini čim prije sve što mu bude moguće.

GOVOR

narodnoga zastupnika dra. Dinka Vitezića, izročen u sjednici carovinskoga vieda dne 8. marca prigodom podrbova rasprave o proračunu za godinu 1889.

Dužnost je ministarskoga vieda i predsjedništva skrbiti, da imolji državni zakonni vrše i provodjaju. Biti do dakle na ovom mjestu ako ja progovorim o političkih izborih i o postupanju autonomnih oblasti, to izgovorim, da li ono sblja za zakono vrše. Prije toga budi mi ipak dovoljno kazati nekoliko riječi o vladanju političkih listova obzirom na slučaj, što se je pred oam dana ovdje dogodilo. Kako postotvana gospodo znato, ja pripadam voštici, a premda kadkad velikom amuzacijom, ali zbog stranočko stoga, glasnijom obično za vladno predlogo. Prama tomu mogao sam otkriti, da do službeni listovi onaj slučaj ili promucirati (emlich na Hoviol) ili bar na nekim obzirom preotri.

Mjesto toga sam žalobno opazio, da su podupirana glesila mnogo gori i ostrije postupala, nego li slobodni neodvisni listovi (Ostje na dasenel). O tomu mislim bit četo

* Zastupnik Dofranceschi. Op. Ured.

Sostra je sjedila na željeznom dunju. Budući smo imali dospjeti vod sutra u zoru u Alokendriju, spremali su putnici svoje stvari, da im sutra lakše bude.

Kad se ja i moj Jovan dovoljno porazgovorismo, posjetismo našo Muhamedanoe.

Oni pjovalo noko turobno hrvatsko pjsome. To pjovanje privabilo je kapetana i poručnika na pramac. Nu kad se ovi razidjelo, počeo se „civilizirana“ gospoda izamjohivati našo Bosanoe, i to toli prostim načinom, da mi je od jedra krv u lice skočila. Bosanaci nastavio pjovanje, zadovoljivši se prozirnim pogledom na to zapadne kulturonošce, a ja da neslušam ludih i neslušnih njihovih opazaka, umah se opratih s Jovanom, to uzov sestru za ruku, sidjoh u kabinu.

Sutradan kad se probudih sunao je bilo već izašlo. Divan li mi prizor pušo pred očima. Bill smo oko devie milje odparjeni od Aleksandrije. More mirno, posuto avakojakimi ladjama i parobrodima. Jedni su izlazili a drugi ulazili u luku. U velikom damcu vozio se pilot, koji nas je imao povesti u luku. Naš parobrod bio se je ustavio. a čamac pristupi k njemu. Pilot skoti na palubu a odavlo na kaar.

Za pol steta bili smo privezani uz obalu, koja se otora pred „doganom“.

Čim spustih mornari most na obalu, nahrupi na parobrod množina Arapa, namjucuh ih se, koji da ponao priljagu putničudih se, koji da ponao priljagu putnička na kopno. Za plutaču, koja je u udaljena od nas kakvih 20 metara, bio je privezan Lloydov parobrod „Thotis“, kojim

se i Vi, moja gospodo, obavjedohli. Ta je takovana „stara Prosa“, koja takodjer kockinu glodje, navola izrazo, što jh je ob onom dogodjaju „Norddeutsche allgemeine Zeitung“ lalla, dočim, koliko ja znadom, nije toga nijedna druga novina učinila. To su vrlo čudnovati pojavi, koji se na riedko u politici grofa Taaffea pojavuju. Ali ja bih prijateljki svjetovao glesila njemačkoga državnoga kancelara, neka lipo kod kude ostano i neka se ne plote u naše domade prioporo.

A sad ovo mo, da rečom koju o političkih izborih u Istri. Drugom sam ved prilikom istaknuo, da su politički izborni zakoni sastavljeni na korist talijanske, a na štetu slavenske stranke. O tomu nedu dalje govoriti, vod se jednostavno pozitivom na ono, što sam drugda kazao. Svratili su se samo na provodjanje tih zakona. Politički činovnici idu u Istri sa svim stvarnom ruku u ruku sa talijanskom strankom i zauzimalju se za talijanske kandidate protiv hrvatskoj stranci, premda oni pripadaju oporbi a mi vodim. Tako su je dogodilo, da su kod posljednjih pokrajinskih izbora ondašnji lošnjaki kotarski poglavar i dođiojoni mu povjerenik u njegovom izbornom kotaru, a poslanoe na otoku Krku podinili za vrijeme izbora neobuvono nezakonitosti. Nogo, budući sam ja ob ovom vod govorio u svojom govoru 14. marca 1884, neču ovdje ništa više dodati.

Po podnešnih prosvjedih počinili su isti politički činovnici dosta noreda i kod posljednjih carovinskih izbora. Irtvatska stranka postavila mo je u ovom kotaru svojim kandidatom. Politički organi jesu protiv ovom izboru strano korošoval, tako da se jo čak i žandarmerija na mnogih bivalistihi, pa i u mojom rodnom mjestu zauzela protiv meni a za talijanskog protukandidata (Zastupnik Vošnjak: čujto!) Pa mislilo li gospodo, da jo kotarski politički glavni, koj se jo tako poito, bio pozvan odgovoriti? Oh ne, nasuprot. On jo ni imonovan namjestnički savjetnikom i promjehćuon na bolje mjesto, naimo iz Irtvina u Poreč.

Isto takvi narodi dogodili so i u izbornih kotaroh zapadnih ladanjskih oblasti. To jo onaj izbor, u kojom sam juder predsjedniku ovjorovitoljnog odbora preporučio, da nastoji neka vod jednom budje postav-

ljon na dnevni red. Pridržajem si pobliže o nerodih kod ovog izbora govoriti, kad ta stvar dođje pred visoku kuđu.

Pašto sam vod kod izborah, biti ču toli slobodan kazati nešto o posljednjih obdinskih izborih u Istri, Stranka naprednjačka proturala je 88 kandidata kod tih izbora, dočim od vladine stranke nije jih bilo odabrano nego jodnasajt.

Namjestništvo izdalo jo u Ossorvatoreo Tricentino proglas za izbor samo u talijanskom i u njemačkom jeziku. Ono dakle preotro tako Slavono i Irtvato, da nije niti proglasa za izbor u njihovom jeziku objavilo, pa ipak je krivilo Slavono, što jo kod izbora toli lošo prošlo.

Njemačke liberalno novino povladjivalo su u tom vladj mjesto da njim nepoh jih izbora budu povodom preporučiti vladu, neka jednom odustano od politike, što jo odujvo vod, svallio se i onu krivnju na Slavono.

Kakav čudnovat pojam imaju njemačke liberalno novino o odnosjih li Istri, budi nam dokazom članak tiskan u „Deutsche Zeitung“ od 6. t. m. pod naslovom „Talliani i Nemet“, gdje so piko o poznatom slučaju i gdje jo toliko neistina o moni ročono. Dopisnik tog zloglasnog članka predlaže savet Talljanah i Njemaonli za obranu i navala, da so proprieči priedmo Slavonstva u Istri.

Tko poznaje, bilo i samo površno, obstatjnost u Istri, mora se doista čuditi, što so takovo čudno rieči tiskaju.

Savim protivno i imogo bolje mtenje o političkih odnosjih pokrajine sadržano jo u nekome talijanskom konservativnom listu u Istri iz godino 1887. Dopustite gospodini predsjedniku predlati stavak toga članka. Članak je gomonto serio... ozbiljni predmet. Stavak glasi (Čita): Neka so na da u naših domorodaca neima dobra vo, da u njih austrijsko čuvstvo dremu, a još manje, da jo zanulo; ali dokle god budu oni hodju vladom i liberalni opazali neko biadi i samo prividno prijateljsko šurovanje, dokle god ne budu vidili, da se vladna riečava izvokosti neodoljivosti, to da mihi kriepko izgovisti što je naučila, došlo će se naši domorodci ne samo tudjiti javnomu životu, nego do i dobro promisljati, dali njim jo

dobro poznavao grad, a toga nas povoo po najljepših ulicah gradehli.

Sutradan kad se popeli na palubu „Ettora“, začudih se ne malo opaziv male svo brodevo i parobrodo zastavami urešeno.

— Što to znadi — upitah kapotana.

— Danas slavo Francozi avčanost „republiko“, ili kako ju oni nazivlju „La foto de la republique“, odvrati mi on.

Tad so sjetili, da jo dan 14. jullja, dakle godišnjica razorenja Bastille. Izakav opet na kopno, sretosmo u nekoj ulici našoga Jovana.

— Kamo idete po ovakvoj vrućini, reče mi začudjeno.

— Tražim kočiju, koja bi nas povezila do Pompejeva stupa.

— Idite ali gledajte, da dodjete što prije na parobrod, jer čini mi se, da će se „Thotis“ doskora odienuti, a sad ajte malko sa mnom do Savo.

Sava bio jo neki Bokelj, koji se nastavio za duže vremena u Alokandriji. Počimtim načinom etokao si on lioph novaca i timo otvorio u istom gradu dućaniće, u kojem si mogao udi „svoga vo malo“ kako bi on znao kazati. Čim dođosmo na dućan, podvori nas Sava čašicom malago. Porazgovoriv se prijateljski izadjosmo potražiti kola, koja brzo nadjosmo. Košljahem bio je njeki Arapin, a znao je i franczeki.

— Za koliko ćeš nas povesti do Pompejeva stupa? upitah ga.

— Za franak i pol.

— To jo očiviše, šovjoh, odječe mu (Nastavit će so).

Mo radiji o osvješćenju rodoljublja u trédanskim stanovnicima.

Ako se pomislj na pogrd, kojim je domoljubna stranka obasuta od takozvanih liberalaca, neće biti ništa za čudo i smatrati će se njihovo ponašanje sasvim opravdano.

Pravo je i logično, veći se na dalje u spomenutom članku, da vlada napokon upotrijebi svoju moć ne da nastoje, nego da uzpostavi ravnovjesje vrlo potrebno za mir grada i nužno, da opriedioli granice, kojih ne smije nijedna stranka prekoračiti.

I doista ovo je granice talijanske liberalna stranka već odavno prekoračila. Neću ovdje govoriti o dogodjajih, što jih je zastupnik G. Poklukar u svojem govoru kod glavne rasprave narovo. Ja jih smatram kao rovanje buntovne propagande i jesam toli sklon, da priznajem, da liberalna stranka nije s tim u nikakvom sporazumu.

Ali i ne glode na to ima se smatrati kao prekoračenje medjaskim zakonom postavljom kad talijanska liberalna stranka pod krinkom, da brani katoliško čustvo stanovnika Trsta, upada u djelokrug biskupskog ordinarijata, ili kad se u obdionom vjeću prosvjeduje protiv trojoničnog napliva na trédanskom kolodvoru lipoljske željeznice, ili kada se s nučuvona fanatizma i u nadržajnjakog netrpzha nalaze neka se ukine slovenski napis na nokli dućanih u Trstu, ili kada se no pripušta niti jedna slovenska pučka učiona u gradu Trstu, ili kada se postavljaju uvjetom talijanski jezik kao nastavnj jezik kod novo ustrojeno državno obrtničko škole, ili kada trédanska odvjetnička komora prosvjeduje protiv hrvatskom govoru braniteljja lyvatskog odvjetnika kod onoga sudlaca (Ujitelj na desnoj). Da, pa ne bih nikada svrlio, kad bih htio ovdje navesti svo poročdo činje notrpzha ovo stranku.

(Nastavit će se).

Sloboda štampe.

Pod tim naslovom donasa sadareki „Narodni List“ članci, što no ga i mi niko takluno ispuviti ono što je uradiljevo „N. L.“ primijetilo glode njegovih zapljena i zabrana ulaza u Bosnu i Hercegovinu.

Prakla „Politik“ ovih dana pronila je skoro najvjerovatnu vijest, koja kad bi se obistinitila, imala bi no malu važnost za nas do danasnje tozke novinarske prilike. Prilikom list nalino javlja, da je današnji avonudnja Schönborn leada navedena državna odvjetništva, u kojoj se poručuje, da odsuda budu objektivna i blažilo postupiti pri plijenjenju političkih dopisina. Pado u nadržbi se naglašuje, da su vlada stvarno i pristojno kritičko nebolji i da ju žoli. Odsuda da državna odvjetništva pri zapljenah nešto objektivnije imadu uporabljati rastrozljive paragrafo zakona.

Zao nam je, da ročni list prakli nedonosi doslovno tu ministarsku naredbu, a da vidimo, kako uprav glas; nu avakako i iz ovih izprekidanih stavka ministarske pravosudnja daje razumiti, da so dosad nije nijednorođe postupelo pri plijenjenju političkih novina, pado da su se i rastrozljivi zakonski paragrafi proved rastrozli po miloj volji pojedinih državnih odvjetnika.

Da je takovo postupanje bilo neuredno i neshodno, to potvrđuje sam ministar, koji si je smatrao nužnim, da isda ročenu naredbu.

Politik javlja juđu ovu naredbu, hvata prigodu, da se obori na prošasta ministarstva Herbata i Glaesera, pod kojim je sloboda štampa bila skućena u najjuže granice, dočim ročeni list kaže, da pod današnjim ministarstvom pravdo sloboda štampa znata so je bolje poštivati.

Nok nam oporiti naš prakli kolega, ako nedielimo s njim to mjenioje, to naglasimo, da ako su u istomu eva dosadašnja ministarstva bila suglasna, to je uprav u postupanju sa novinama u stezanju nalime sloboda tiska.

Pače, kad bi so iznio broj zapljena svako političko novine, koja islazi u Austriji pod raznim ministarstvi, cijenimo, da bi današnje ministarstvo u ovom pogledu svima otolo barjak.

Stakako naredba ministra pravosudnja važan je pojav i mi joj so od srca radujemo kao što smo u svoje vrijeme iskreno pozdravili i nastup ministra Schönborna na ministarstvo pravosudnja.

„Tiskovna sloboda tako je dragocjeno blago, da će nam dobro doći, bude li nam se podijeljivala i u homeopatičnom kapljanu.“

Da, ovakova naredba ministru Schönbornu služi uprav na čast. To bi nam dalo slutiti, da današnji ministar pravosudnja ima neko širje obzorje; da je pravi državnik, koji neopaša nikakove pogibelji sa državu od isjava toga ili ovoga lista; koji hoće, da iz svih glasila bez razlike političkog mnenja, rasbore pravi narodni glas; da zajamči slobodu štampa, barem onoliko, koliko je to za današnju dobu neobhodno potrabite. U što dobrih časa!

Obistinit li se vješt, da postoji kobilja ta naredba, tad so nadamo i mi, da će nam biti slobodno kasati objektivno svoju jo postupanju ekvenih oblasti u poročkupskoj biskupiji u pitanju našega jezika u orku, radi časa nam bijaše u kratkom roku list dva puta zapljenjen. Kad se ministar pravosudnja nebolji stvarne i objektivne kritike, zašto bi se toga drugi bojali, ako njim je doista savjest?

Pogled po svijetu.

Trst, dne 20. mardja 1880.

Austro-Ugarska: U naravinskom vjeću započela je u ponedjeljak rasprava o proračunu ministarstva bogostvoja i nastave. Od desnice govorio je knez Lichtenstein i to o ovom predlogu za konfesionalne škole. On nezeli, da se škola skući pod orkveno nadzorstvo no hoće, da se mladoj odgaja u kršćanskom duhu i da bude imala kod pouke u vjeronauku u katoličkih školah prvu riču katoličke crkve. Desnica popratila je taj govor živim odobravanjem dočim ga je livica čelko prekidala. Ona bo želi, da budu i nadalje liberaloi glavnu meč vodili u školi. Napetočju so obdionio odokuje kakvo li će vlada, dočino ministar nastave zauzeti stanovnično napram Lichtensteinovom predlogu.

Ovih dana vrše se izbori za bečko gradsko zastupstvo. Prvih dana propala je takozvana liberalna stranka dočim su demokratali i protuzidovskii kandidati pobjedili. Ovaj uspjeh porazio je bečko židovo i njihovo tobož liberalno drugovo.

Austrijski poslanik na srbakom dvoru gosp. Mengelmliller, da će biti odavavni, što bi značilo, da so najnoviji dogodjaji u Srbiji neodobravaju u bečkih vladiniovih krugovih.

Madjari slavili su 15. t. mj. u svih gradovih napose u Pešti uspomenu na 15. mardja 1848. kadno zadobilo temelj današnjoj svojoj slobodi nezavisnosti. U Pešti demonstriralo se opet proti vladi, napose ministru predsjedniku Tizzi.

Hrvatsko-madžarska regnikolarua deputacija imala bi se sastati tekom budućega mjeseca.

Ornagora: Bečko novine donose viest, da kapi darovati ruski car Aleksander knezu Nikoli višo hiljad pušaka novoga sustava Cuming, kojimi da će biti naružana. ornogorsko čete.

Srbija: Raskralj Milan odputovao je ipuk već jednom iz Biograda. U Pešti bijaše Milan u audienoj i na objedu kod cesara i kralja Frana Josipa. Židovsko-liberalne novine pišu, da je mladi kralj Aleksander pisao kraljici-majoi, da nedože i u Srbiju, jer da bi mu njezin dolazak otežžao položaj. Iste novine tvrde, da neće ni bivši metropolita Mihajlo u Srbiju, no tko pozna težnje protivnika Slavenstva, znati će, da su to samo njihova naklapanja i razno želje, koje so neće obistiniti. Raskralj Milan boravi sada u Beču, odakle da će se povratiti do mala u Biograd, gdje da nekani dugo oštati, već da će na područje putovanje na iztok.

Rusija: Slobodoumne ruske novine zaklinju srbake regente, da se

pobriau, da kraljioi Nataliji osiguraju uplivno mjesto u Srbiji. Njezinomu povratku da nije ništa na putu, jer o tomu da nije između razkralja i regentah ništa ugovoreno. Njemackii i mađjurski listovi pišu opet, da pojačava Rusija svoje čete na austrijsko-njemackih granicah, što da znači ništa dobro.

Franczka: Istraga proti prvatom narodnoga saveza nije jošte svršena. Vode saveza neće da se izvave pred istražnim sudcom iztiču, da će govoriti pred tribunalom. Listovi toga saveza pišu, da njihovoj stvari nije uskođjeno zatvori i istraganji, već dapače pomoženo.

Italija: U bečkih vladiniovih krugovih da motre nezadovoljnim okom rad talijanske opozicije, koja je napregla sve sile, da na novo srumi ministar-predsjednika Crispi-a, koji je glavni zastupnik trojnog saveza i najvećma radi toga od opozicije mržen.

Njemacka: U njemackom saboru rasprijalo se 15. t. mj. o vojnih predlozih, to je opozicija, navaila na ministra rata, što neprestano traži nove financijalne žrtve za vojaku, pšmda postoji trojni savez, koji hoće da sačuva europajski mir.

Franina i Jurina

Fr. Ča je malnit post, da tako višo? Jur. A ki to? A paron... ni? Fr. Ja vero, š' strah apukom i se nožom onomu, ki nođa batit za karnu... Jur. Pa noka gro tamo, i noka si ju batil... Fr. Jok, Frano moj, nođa krunja poč tamo, a tamo je gladi, a ovdj mu dobro trbul rasto. Jur. Don, noka da mira, jer u svojoj kudi napovidamo mi; ako ne, tamo mu je put, a sobom noka uzmo i onoga ki salo tali, i sila... i unuka... Fr. Pa tamo noka bato za... Talju.

Različite viesti.

Ilja Hranilović. Hrvatski narod plačo opet nad otvorenim grobom jednog od svojih najdostojnijih sinova. Dne 10. t. m. prominu nalmo u Križevih nakon kratko ali težke bolesti prvostolij grčko-katolički biskup Ilja Hranilović. Pokojniku bilo je tokar 80 godina, a postao je biskupom radi svoje učbenosti, poniznosti i ostalih duševnih vrline: jur u 83. godini svoje dobe. U preuzvišeno vladiko Strosmayera i Posilovića prijanjao je pokojni biskup Hranilović dušom i tiolom, a s njimi zajedno tvorio je onu trojicu narodnih biskupsa, s kojimi se je sav hrvatski narod poneo. Sa hrvatskim narodom kličemo i mi uznimim okom prorano umrvčenu vladiku Hraniloviću: Slava Ti do vjeka i vjodna uspomena med zahvalnim narodom!

Zupnički izpit položi su prošlog čedna dobrim uspjehom gg. Josip Grabič to Ivan Pipan, prvi učni, pomođnik u Pješnu drugi u Lovranu. Čestitamo prijateljem i rodoljubom!

Priznanica narodnomu zastupniku g. dr. Dinku Viteziću. Slavonska naselbina u Mijetoih prošle je našemu dičnomu zastupniku vrlo laskavo pismo, u kojemu mu priznaje valiko njegovo zasluđe za letarsko Slaveno, to ga bodi i na dalnji trud sa epas i slobodu hrvatskoga roda u Istri. Bilježeć a veseljom ovu činjenicu, hvalimo bradi u tuđini što toli pozorno vrato rad našega zastupnika i naš narodni pokret u Istri.

Talijanski zastupnik za istarsko gra-

dove i trgovačko-obrtničku komoru u Rovinju. Iz trédanskih listova doznajomo, da je političko pušinsko društvo odlučilo kandidirati za carevinsko vjeđu na mjesto pokojnoga Viduloha mladoga dra. Ritzza i Pula. Talijanski kandidat jest povno nepoznata osoba, što nam svjedoči, da bihaku naši narodni protivnici u valikoj neprilici kad nemoguo postaviti za kandidata koju poznatu i iskvanu osobu. Mladi g. dr. Riasi pripada radikalnoj stranki u Istri, a mi smo natiželjni, hoće li birati mnogobrojni o. kr. činovnici u istarskih gradovih mla, koji se neolake s programom sadašnjoga ministarstva, i koji će — bude li isabran — govoriti i glasovati proti ministarstvu. No neće nas u ostalom iznenađiti budu li svi oca. kr. činovnici glasovali za radikalna Talijana. Naše izborniko u istarskih gradovih upozorujemo na proglaš predsjedništva političkoga društva „Rdinost“ što no ga donosimo na čelu lista.

Naš kulturovesol. Pod tim naslovom pišu nam iz Gologorice sljedeće: Bit će tomu 11 mjeseci, što upravlja gologoričkom šupom vriedni Paški šupnik gosp. Anton Požar.

Gologorice odaljena je poldrugog nta od Pasa. Da je on neumorno i pokrtvno obavljao svoju dužnost, dostato je, da navedom sljedeće: Povrh nedjelja i spovjodanih svjetaca dolazio nam je kroz tjedan do tri puta čistat sv. mlau. Nodjlonim i svotoom dolazio je i po dva puta u Gologorice, i to predpodne misli i popodne dršat večernju. Mledki je služab bio a da nije kod mleo i hvalyrišnuo propovied drao.

Nije mmlotao, kad god je to ustribalo, doliti bolnim posljednju ukriupu. U svoto čeno „Dočastja“ dolazio je na šest sati u jutro dršat zoraicu, a po ovaj kršćanski nauk djoel. Dali jo mogao itko bilo a koje strane prigovoriti dušobrižničkoj skrbi za svoje vjernu ovakvu uzor pastira?

Zaliboko, našlo li se i takovih! U nodjlonju 28. pr. dec. navjatio je g. župnik, dočino upravitelj, da će nam na dan slavnoga porođjenja našega Spasitelja čistati samo jednu sv. misu i predmitane funoje, a za misom voliku večernju. Počotak urukao je na šest sati u jutro. Sve tri sv. mise nije nam mogao čistati, jer ih jo morao obaviti u svojoj župi. Tražio jo na višu krajevna drugog svodnika, koji bi bio obavio kroz ročono dane u jednoj od napomenutih župa službu božju, ali radi pomanjkanja svodnika nije mogao nijednoga dobiti. Razpovjedio nije so mogao; dakle hoće nam dati skoro višo nego li jo mogao. Po dovršenoj službi božjoj gospodln so upravitelj uputi svojoj župi, u kojoj jo još imao obaviti predpodnavau orkvenu pobožnost, ali prolazid trgov, pridon po običaju do izvan mjesta dvojicom svojih prijatelja, etupi prodanj osornim načinom g. Ivan Soetan, starac od 87 godina, nekadanji nađelnik ovo obdno, sudboni vještak i staročinski desavnik, otvri rođoni: „Gosp. plovau, kada nam nočeoju na Božid storit nego jenu mašu, noka storitju i ovu na Pazu, ni potreba da ovamo pridjoju, ač mi ih nedoemo puatit va orkvenu, mi ćemo si nađ sami drugoga popa.“

Pošto jo dovršio svoju govorančiju, navail na gosp. upravitelja još nekolikoina Stanovnih pristupa, s kojimi so on prije valjda slozic, viđu na župnika: da vuče za upravu Gologorice hiljadu Forintih a da ne vrši svoje dužnosti, pa njuđ Kranjeo itd. itd.

Ovaj kulturni (P) napadaj na predvriednog nam upravitelja pobudio je voliki nomir medju ovdjošnjim puštinimi i pobožnimi župljani. Jer g. upravitelj, držeć so opomene g. Sustava i bojed so za svoju kožu, nije dočao na Božid božično blagdano.

Neki gologorički kulturni izrazio so je prigodom otvorenja ovdjošnje pučko-hrvatske učionice, predviđjuć, da će pučka prosvieta kviriti računo njemu i njegovom pokoljenju, da se srami biti Gologoričanin, no mi mu poručamo ovim, da ga doista možo biti sram pribrajati se u rod gologoričkih prosvjetitelja, koji su kadri pođiniti ovako juvažko djelo. Gologoričan, čuvajte so vukova u ovjoj kočji!

Govor zastupnika dra. Dinka Vitezića. Dne 18. t. m. progovorio je opet naš neumorni zastupnik na carevinskom vjeđu i to u vrlo važnom pitanju: o hrvatskom pravopisu u Istri i na otocih i o zapriokah, koje so od strane političkih oblasti hrvatskomu pravopisu stavljaju. Čim vršimo danas započeti govor našega zastupnika,

*) Zakazilio radi pomanjkanja prostora. Op. Uredn.

u Ro- no, da lo kan- injeato Rizzal- pova da bi- nj ne- didata- ladi G. latri, inog- idovih, u sa- ude li- mint- naditi- ali za- istar- ogias- nost

doneli čemo po stenografskom zapisniku i njegov sadnji govor.

Iz Voloskog pisa nam 18. t. mj. Danas obavizno ovdje žalostnu svečanost. Spre- vili smo do hladna groba s. sestru mil- serdnicu Antoniju Felikan. Na glas njezine smrti sva se djeca udarila u glasni plač, a nam svim sroce je utrnulo od boli na glas, da smo izgubili na izvrstan učiteljicu i odgojiteljicu naše djece. Koliku ljubav i stovanja je među nama uživala, vidilo se na dan sprovođa. Silno množstvo sabralo se k sprovođu iz grada i okolice. Jecanje i plač mjesato se sa molitvom. Duboku bol i zahvalnost posvjedožio je i vjnos ea napisom: Zahvalno — Volosko. Gnan- ljivo bilo gledati dječicu oko njezinog odra — sabrali se oko nje i pazili ju kao da ju živa. Njezina pobožna duša jurve je primila plaču sa mudri i teški rad, koji je toli ravno i poktrvovno među nami više godina obavljala. Daj njoj Boga vječnu diku — a nami drugu vriednu učiteljicu!

Iz Berseada pisa nam 20. t. mj. Vjest o smrti Njegove Visosti našljednika pra- stolja duboko je potresla pučanstvo ove obdine. Duboka bol, koja nam obuse sroce, još se je dublje nasjekla, kad se je iz Beđa javilo, kojim je nadimom ubijen ko- nac života, koji bijaše uzdanje svih na- roda i plemena prostrane naše ocarine. U preteškoj kušnji ovaj sva naša sudat bijaše uz stolnjicu od boll slavni naš vla- dajući dom. Dan tak kobno vjesti iz- vještio se je sastava u snak prevolice šalosti. Dno 5. veljače, u dan kad bijaše u Beđu sprovod, avronila su sva srona krosa 1 sat. U leti dan školaka mladež pri- sustvovala je sa našim obljubljenim učiteljom sv. misi. Na svioniku, školskoj zgradi, štancioni, župnom stanu i na kući g. Tomo Kumičića vijalo se mnogobrojno sastavo u snak šalosti, najvješadajudi puka, da se spušta u hladnu ruku jedinac Njog. Voličanstva, našeg promilog vladavoa. U nedolju dno 17. veljače pošlije popodašnje slukbo božja i u ponudjeljak dno 18. letog mjesoca u jutro obavilo se svečano za- dušnice za slavnog pokojnika uz prisustvo mnogobrojnog pučanstva, koje je ganuto od suzah pobozno molitvo dicalo prema prostolju božjemu za pokoj dušo preja- snog Nadvojvode, koji nekada podvra u miru, a trajnu mu bila uspomena među nami.

Knaoko prošlih godina, tako smo se i ovo sjelili i drugog volikog pokojnika, vooa saznalnog za naš narod, nako prvot. biskupa Dobrila, za koga su bilo sa- znašleo dno 14. lednja u ovoj župnoj orkvi us prisustvovanju školske mladoži i po- božnog puka, da mu time iskažemo čast, vratimo ljubav za ljubav, i da se pomolimo za pokoj njegovu plemenito dušo.

Iz Fontana početkom marča 1880. U svojom dopisu od mjesoca janara tukućo godine jaoimo Vam obćeniti, volicioniji g. urednišo, da čemo Vam se opet odavio oglašiti, ako bude od potreba i ako nam budu blagohotno ustupili malo mjesta u dionoj "Našoj Slozi". Budući da ste nam to obćeniti Vamaš onajonjom opazniku, zato primamo pero, da nastavimo što smo bili zapodoli. Sva Fontana pliva u velikom vesolju; no zato jer us pokladu, već zato, jer smo dobili učitelja, koj nas ima pri- vati svojom naukom k pr rvoj kulturi. A kakav je taj vaš učitelj, možda do nas zapitati naša hrvatska braća. Šta nas je pred sviotom, što moramo isprovoditi našu sramotu, ali ipak moramo reći istinu! A ta žuhka i nomila letina glasi: učitelj u našoj Fontani je uditelj, ali nije naš učitelj; poslan u našu Fontanu, ali nije poslan za nas Fontanjoo. Tako za miloga Boga, pi- tati će tko — za koga je dakle poslan taj učitelj u Fontanu, nego za vas Fon- tanjoo? Mi pravi Fontanjoo, od starine dšisti Hrvati, a no Florentinoci, joomo jur javili svietu, da smo uvidili spletku i zlobu talijaneku, pa smo javno očitovali, da uvidjamo našu pogriješku, što smo se dali zaveati i što smo se zato podpisali za talijansku školu, zatim smo opetovano na- dodali, da mi hoćemo sa sebe baciti taj tuđi jaram. Čini nam se dakle svišeno, da opetujemo ono, što smo već rekli. Mišlili smo, da će naša javna izvaja do- prieti do usijuh naše gospode; ali kruto smo se provarili! Al da, boli našu gospodu glava za naš napredak! Ta dosta je pro- mogzati u koju svrhu su nam narinuli ta- lijanke školu pak tim je svo ročeno. A opot naš poređki zaštitnik (P) imade tvrde ušl pa nebuje, a talijanski ne sa pa eni- mu zato pljeskaju, pa ga zato i zovu il- bu on cattolico. . . . A kako da noubude katolik i to dobar katolik? Ta "talijanstvo" je našim begom "kato- licizam" (P), a svi koji puđu u talijansku tikvu jenu pravi katolici! No kako četo da bude drugoje; poređki "Molo" vide: "Samou talijanstvu je spaažen".

pa zato Fontanjol moraju imati talijansku školu, drugoje oni nešo viditi kraljevstva nebeska! Ta to nije šala: dakle svi naši djedi i pradjedi su zaslužili pakao, jer nisu znali talijanski! Oh! vi njedno zmije ljute! Ali pustimo to, pa vratimo se na samu stvar. U Fontani je talijanska škola uvedjena, pa već je učitelj tamo, dakako to se razumije Talijan. Kako se pak ta novo uspostavljena škola "polazi i kakav uspjeh se može od nje nađati, to je dakako druga stvar; na to valjda škole oblašt pomislite nisu. Ta svak znađe, da se nijedan narod nečade preko noći odnaroditi, ali od godine do godine rasti će malo po malo broj "šarenjaka", isda- jnos roda svoga, to jest isdajos materin- skoga mileka i jenika otaca naših, a onda lahko našim "nepsašenim" potalijandit preko noći lepu Fontanu, na koju vrbajuju kako divlja zvjer na svoju krvnu. Na bi rek, da to ipak naše sve tako lahko kako "po loju", jer u svojoj kući jes mo mi gospodari, pa mi sa povie- damo svojem dječicom i svojim ognjidom. Zato porod naš mi ne de- jemo u talijansku školu, a onaj pridolice i ona dva šarenjaka (aram vas bilo, isda- jnos roda svoga) i neka slobodno uđu u našu Fontanu i neka puđu u šarenjaku tikvu, al mi ne čemo sa njim. Jeste li ovo raz- umili, vi šarenjaku tikva? Kamo opet, da se ne došemo, pak ne došemo dati potalijandit, nešamo dopustiti, da nam se ugrabi jenik naš. Mišlimo, da se jesmo dosta jasno israaili. Ako nas nerazumita tako, možda da se budimo drugoje bolje razumili. Dakle do vidjenja!

Pravi Fontanjol. Iz Labina početkom marča 1880. — Ovdje bijaše ovih danah istočeno laborno letino za obdinsko zastupstvo. Njihovo je lice prema starim povomna promjenjeno. Otu promjonom prouzročio ugljovarno trifal- sko društvo, odakl posta u Beđu, a na- podo plaćati svoje ogromno dlavko pri- ovdjošojino o. kr. poroznom uradu. Rokoh, da ono društvo plaća državi silna poroca, jer sišu u okruglih brojevih na for. 20.000. Zailata takva plaćalca u Istri nelmadot feto toliku svotu od for. 20.000 broji ono na godinu u obdinsku, labinsku pjonosnicu u ime noizvravnih davakah. To je usrok zašto su se morale saavim promjeniti laborno letino. Svikomol pako izborioi joou pora- dant prema plaćanju poroca u tri razreda ili u tri tj. a. a svako pojedino isabiro po 10 zastupnikah.

U I. laborni razred ili u I. laborno tielo poleg zakona uplean je 11 labornik; među kojim imado 7 svotjelnikah, 12 o. kr. činovnikah, 2 pomoraka kapotana, 0 doktorah, što u zakonu što u ljodnitviti i društvo ugljovarno, koje plaća carskomu oraru na godinu 20.000.

U II. laborni razred ili u II. laborno tielo uravretil ubrojena su gospoda labinska, koja birahu do nade u I. tielu, tolih laado 61; među njim vidimo nekolicinu takodjer naših soljanah. Ovo pako tielo plaća godimoo carskomu oraru for. 6000.

Napokon III. tielu pripadaju naši sol- jani u broju 1800 labornikah; što svi ukupno takodjer plaćaju carskomu oraru for. 6000.

Daklo bez svake zamjoro to uvriedo prema plaćovnim brojevom, što dosta jasno i glasno dokozuju u budućom zastupstvu imalo bi razmjerno sjediti 10 privrženikah druževnih napram jedanaestorici drugo- druževnikah.

A je da li se može dovinuti trifal- sko društvo do koji ročenoja broj? Lahko, jer ono raspolaže mnogimi milijuni to može uplivati na mnoge izbornike i II. tjela, jer što je njomu pomešiti labinske trgovce, ustrojjenom kakva "Konsum- vereina".

Veći upliv pako imado na tvoje tielo, jerbo u njemu imado 800 do 1000. rad- nikah. Rlođu: trifalsko društvo uzdržava nekoje kralovo labinsčino, jer ju proviđenost božja pokrila ozgora nepcladnim kamenom, no zato ju ozdola popodila dobrim ugljovlom da se uz trud može živjeti.

Naši soljanci ukupno plaćaju for. 6000 ispravno to isto toliko noizravno štiro ko- liko gradiš Labin, zato pravilno obokivaju, da će buduce zastupstvo u njihovom jeziku gdjeđog za njihovu djecu otvoriti potrebitu učionu.

Sa radošću bilježimo što smo duži i što čemo još čitati, da našim radnikom neimado para u austro-ugarskoj monarkiji u šteditivosti i trieznosti, jerbo u dan plaće, gdjeđo im se razdieli do for. 25.000, nevidiš pjančovanja, osim u tudjinaah. Pak za- leta da naši bogoi nečeto, nebiemo imali što pisati o III. kmetskom izbornom tjelu. Pratiše ih i u napredak šteditivost i milost božja!

Iz Zmija pisa nam polovicom marča.

— Veoma nam je žao, da Vam ni danas nemožemo ništa vijesti, pisati iz naše ob- šarenjaka skoro uništene obdine. Jurvo tri puta sakupilo se je zastupstvo našo, da sastavi proračun za 1880. i da pokrije vo- liki manjak. Gosp. nadelnik predložio je 10% nameta na izravni porez, a naša go- spoda "botegari" protivije se tomu. Pristajani pridobilo na svoju stran i do- bar dio naših soljaka, koji su u zastup- stvu. Zato je više nego sigurno, da neće ni sada zemaljski odbor u Poreču prora- čuna potvrditi.

Mjesto da bi protivioi naši nasto- jali o tom, kako da se pokrije manjak, gube vrijeme svojimi neumjostnimi pred- lozi o "jeniku". Ne zahtjevaju došude, da se piše zapisnik talijanski, jer znađu, da se po tomu svikomol zastupnici protivili, nego tražo, da se piše u dialektu i starakom. — Veliko li mudrosti! To vam je najnovije jezikoslovno nađelo naših mudrijana! Da bi naši "botegari" govorili o trgovini ili o vinogradih, neka bude, al kad govore o stvarih, o kojih nelmadu ni pojma, jesu sibilja voliki dušaci.

Jotke nješto. "Poroka baba" malo ne u avakom broju govori o našom na- delniku, te mu se ruga naviljud ga "sarto barbers" i. t. n. No pitamo "babine" piškare da nam kažu, što li je njihov propal kandidat g. Petech? Ni višo ni manjo, nego-li malinar. — Nokačemo tim, da je sramotno bit malinar, jer svaki ma- nar, ako se poštono obavija, jest častan. Daklo, kao što niji sramotno ako g. Petoni u svojoj (Dr. Rahlvovom milnu) pramode vrode, isto je tako častno i za našega na- delnika, ako si iglom poštono našli svoj kruh. Što pak rado drugi već protivioi, koji se tako rado navilju "svilni miš", Najviše njih stoji u duđanih, gdje solja- kom navilju u kartu riš, kavu, ribu, sol i drugo stvari. Zato mišlimo, da noimaju pravoga ranoga isamjohivati našega gospo- delnika. — U obće pak sudimo, da je veoma častno po našega g. Potoh-Kovadića, da stoji na došu zastupstva, u kojem se našal dovojt g. zastupnikah, koje jo više manjo usredila kultura talijanska.

Kakva jo pako ta "avita oultura" vi- dili smo osobito sa vriemo izbora. Nje- koji izmedju protivnikah ponášali su se kao blonci a švilđali, urlikali i vikali us- kno znana fakura u volikih gradovih u blaženom kraljevstvu preko mora.

Polko danas porođkoj "babi" i nje- zinomu duhovitnomu piškaru. Ako ovoga narazumilo, kazali čemo drugi put koju u Hopom dialektu istarakom.

Koncert u prilog "bratovšćino hrv. ljudi u Istri". Rodoljubno hrvatsko pjevačko društvo "Zvono" u Keikovoli pripravilo je dne 17. marča 1880. u prostorišju "Narodno štanciono koncert us dobrohotno sudjelovanju gg. Petra Vespasiana, člana hrvatske oporo u Zagrebu, dra. Marka Brejera i gdješ, Moeo Horu. Ošt priloh namjenjen jo Bratovšćini hrvatskih ljudi u Istri. Program koncertu bijaše slodođi:

1. "Prosalov" slovi gdješ. Moeo Horuova.
2. Zejo: Popuntion "Zvona", pjeva zbor.
3. Zejo: Romanca iz oporo Zrinaki: "Glo- kanko divno. . ." pjeva g. Vespasiani.
4. Wagner-Liszt: Korčanica iz oporo Tann- huser, dotvoručno glasoviraju gospoda: Dr. Marko Brejer i Ivan Brejer. 5. Fr. Mayer: "Tilica godno", pjeva užj žbro.
6. Appoloni: Aria iz oporo "Elreco" Tu- dio, ohi disoo. . . . pjeva g. Vespasiani.
7. Zejo: "Crnogorka", pjeva zbor. Podotak točno u 8 sati. Poslje koncerta bijaše ples, a za vriemo odmora isigrala se tombola. Ulaznice: od osoba i for, od obitljji i for. 50 novč., za slušateljoe kr. gospod. žumskog zavoda 50 novč. Ivalcđ voć unapried rodoljubivom društvu "Zvono" na plemonitno poduzodu i kraonaj zamisli preporučamo i ostalim pjevačkim društvam širom Hrvatsko, da se sjute naše dione "Bratovšćino".

Razprodana knjižica. Vesoljom bilje- žimo, da je provicidni labinski kaplan g. Ivan Barbalid razprodao kao na jagmju svu nakladu svoje kraepno knjižico "Uđimo djeteeoć moliti", koju i mi nedavno preporučamo. Nadamo se, da do g. pisao i nakladnik do mala priciditi i drugo iz- danje toli korisne i ještine knjižico, koja jo namijenjena našoj mladoži i koja jo naša odmah tolika odziva.

Riedka starost. Nedavno umro je u Heš-Csaba nedaleko Miskolca u Madja- riji neki čovjek imenom S. Rothmann u dobi od 112 godina. Rothmann jo uvijek, ljeti i zimi, spavao na otvorenu zraku, živio jo umjereno, a kadkada jo mnogo jeo, nu najvolio bi ribu. Svo do prod dvie godine obavljao jo službu vozara.

Almanaco e guida scenatica di Fiumo per l'anno 1889. compilata da Michelangelo Polonio-Balbi. — Seconda annata.

Fiumo. Stabilimento Tipo-Litografico 1880. Preporučamo ovaj almanak našomu obr- ničko-trgovackomu svietu.

Neuku nauka.

Kako da radjaju vođna stabla po brigovih na kamenitom zom- ljišt u: Svi se gospodari tužo, da im no- radjaju vođna stabla po brigovih na ka- menitom tlu zasadjona, ili ako radjaju, da je slab rođ i riedak, ali malo tko da pro- uđava zašto stabla no radjaju, ili da jo nešto učinio, da stabla rođu. Vođna stabla propuštaju se sama sobi, pa onda što bude. letina jo, da vođna stabla no trobaju Bog svu kako voliko njego, ali ipak mi možemo svaki čas opaziti razliku izmedju stabla- luke njezegovanih po vrhovih i stabalah za- putenih na polju. Stabla po vrhovih us- bujnija i radjaju uvijek nošo, stabla na polju us kraljiva i radjaju svako došot godina. Ako ču da nam vođna stabla ra- djaju, valja ih njezovati. Prva i glavna njoga jo rodoviti klištronja, da se ostrani suhorina i da se prioredi krošnja, jer gušta krošnja, duši stablo, pa ono no radja, ili ako radja plod se slabo razvije. No manjo važno jo po rodovitost stabla, da se ubija gamad, koja se pojavlja. Zaroznici mogu da izmore stablo, a oni se pomnjom daju puvo istriboliti. Ljudi jo oboljova stabla od tajnovitnih nametnica, a pomažu vođ- nomu stablu puo, ako mu se kadšto na- mešo došlo kašom od pupola i liovađo ili vapna i liovađo. Njoga oko vodnih stabla- sa ovim noprostažo. Na kameništili zemljah jo niklast stablo dovoljno hrano, pa jo gospodar dužan obokriti ga. Stranjanjo hrano u zemlji obokozuje se rodovitim obradivanjem leta, a onda gnojjenom. Ibrojajva jo navada no udariti nigda meš- kom u zemlji ispod krošnjo, a još vođna žviti u uvjerenju, da do se stablo samo opot pomodi. Neobradjena zemlja se no razstavra, ona jo kao lunar, daje dok ima a kad se svo izorpi, prosuši. Stabla orpo noprostažo hranu iz zemlji, ili za vlnitli razvoj ili za plod, koji gospodar odneo. Valja daklo svo to nadomješlati gnojjenom. Po brigovih kamenitim zemljam trpe stabla od suše u ljetno doba, pa plod ili se ne- razvije rodovito ili poodpada. Par zalivađa vođo uloti pokraj panja svako nedjeljo jedan put, nijo od volikog truda, a pomaže puo. Vođnim stabilim prija osobito puo gnojjenje sokom i tukodim izmetinama. U novije doba za alđino gnojjenje vođnih stabalah po brigovih, odnosno za zalivovanje istih, a da nije svaki put razkopavati zemlju do panja, izumili su komlino čelvi. Ovo komlino čelvi imadu na njihovoj po- vršini višu luknja. Čelvi se zakopaju oko- mito u zemlju, pa do u njih liovanjo tekuće izmetine, sok ili vođa. Ovakovo čelvi nisu skupo, a i praktično porabo mogu imati samo pokraj stanova ili u ogradjenih vođnjacih.

Za strašilo ptica na njivali najpraktičnije jo uzeti dva komada razbi- jenoga ogledala, akupa jih u jedan komad spojiti, da bude s obe strane svičilo oglo- dalo, a onda po sređi nvršiti konao, s kojim se može ovičiti. Oviči se na otvo- rono mjesto gdje sunco svičilo i puši, neka s njim redko vjotar ovamo onamo, što će ptice daleko tjerati od njivo.

Dopisnica uredništva.

G. R. J. u B. Vnđu naručio predamo- tičkari; radju za crkvenu upravu primiti četo mi pošiljkom. Odvjetnička komora nešo da zinduo za jezikovnu ravnopravnost i za čl. XIX drž. t.m. zakona kad nek da prima hrvatski pisano svjedožbo airomadžva za uro- dovnog odvjetnika. Prati onom dopisu ino- rali što učiniti priluzbu na ministarstvo prav- uođa. To nika Vam služi za svrhu, a vođuče. Dogđđđđđ Vam sa jošjo za svrhu, a vođuče. Dogđđđđđ Vam sa jošjo za svrhu, a vođuče. Dogđđđđđ Vam sa jošjo za svrhu, a vođuče.

Dopisnica upravnništva.

Od 6. marča do 20. marča priposlana nam predpisa: B. J. Trat za 69. U. J. Samohor na račun 60. f. 199. N. F. Ploha za 69. — Č. I. Sv. Jakob, 1. 99. — D. F. Gorica za 1. s. 83. I. a. 89. — G. L. Split za 69. — J. A. Opajta za 89. — M. I. Rieka za 1. s. 89. — J. Mrkopanj "Citaoon" do konca 89. — M. I. Novalla za 69. — M. I. B. Rgai za 1. s. 89. — P. A. Rukavac za 1. s. 89. (za sobo i št.). — R. I. Blisan za 89. — R. C. Zagreb za 89. — S. A. Kurbane za 1. s. 89. — T. A. Kavat za 1. s. 89. — T. M. S. Matej za 1. s. 89. — S. M. Vapirna za 89. — S. F. Pragerja za 1. s. 89. — G. F. Grizan za 89. — L. M. Vopri- nac za 89. (na drugom ljevu liva i posdrav — za čl. za 89. s. 88 — L. I. Klana za 1. s. 89. —

Lutrijaki brojevi

Table with 4 columns: Broj, 1885, 1886, 1887. Rows include Gradac, Tamošvar, Immebrück, and Brno.

Razpis natečaja

(Rudečkoga križa)

za podporu, koje se imaju razdeliti leta 1889. iz nedotakljive glavice ustanove patriotskoga tržakškoga društva za podporu ranjenih u vojski, ki spadajo pod Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Po prelopih družinskih pravil razpisuje upraviteljstvo natečaj za podporo, ki so imajo razdeliti leta 1889. iz nedotakljive glavice navedene ustanove v vojski ranjenim vojakom, ki spadajo pod Trst, Primorsko ter Dalmacijo, oziroma rodbinam takšnih vojakov, ki so padli v vojski.

Posiljuje se zatoraj vel, kateri imajo usrokov prositi to podporo, naj pošljejo svoje prošnje županu tržakškemu kakor predsedniku upraviteljstva, najpozneje v toku celoga meseca maja t. l. Dokazati je treba:

- 1. Da spada prošnja pod obdino katerokoli imenovanih dežel s priloženo domovino ali domovinekom listom.
2. Da je služil v stalnoj vojski ali v mornarici (ob onem so ima navesti dan ali dan, katero je v vojski imel) in da je bil v vojski leta 1866. ali kasneje, da je bil o toj priliki tako ranjen, da ni mo moza zaslužiti potrebnoga služka, kar mora dokazati s avtentičnim vojaškim pismom, s invalidnim spričevalom in vojaškim odpustnim listom, in katerih je ravnično, da je bil res ranjen in podobnosti o dobijenoj rani.
3. Današnje razmoro; materijalno stanje, število članov rodbine, za katero ima skrbeli in to s zadravniki spričevalom, ki potrjuje slabo fizično stanje prosilca po dobijenoj rani, nadalje spričevale siromastva in izvodek iz matice.
4. Rodbino v vojski poginilih vojakov, ali takšnih, ki so umrli v vojski zadobijeni ran, morajo dokazati razvno okolnostih ranjnih so gnetno škodo, ki mu je nastala valed ameri letih, ob onom svojo materijalno stanje, in število udov obdine. Zaitava so v toni slučajni mrtvaški list od vojaške oblasti, ki potrjuje resnico, da je ranjnik umrl po dobijenoj rani, dalje spričevale siromastva, izvodek iz matice in kar so slaba vlov, morajo dodatki župnikovo spričevale, da je prošnja roba v vlovu. Prošnja in spričevale obdinekih uradov morajo biti podpisana ali potrjena po doležnoj političnoj oblasti ter so prasto kolkov.

Po ustanovnih določbah ne morajo prositi podporo tisti, ki so bili v vojski ranjeni pred letom 1866.

Ta poziv se razglasa v tržakških in dalmatinskih listih.

V Trstu, 1. marca 1889.

UPRAVITELJSTVO

ustanove tržakškoga patriotskoga podpornoga društva (Unione patriottica trionista di socorso.)

Zupan-predsednik:

Dr. RIKARD BAZZONI.

Od bor:

Članovi izvoljeni po zadnjem letu 1886. za vso življenje: Josip baron Morpurgo, Karol vitez Stalitz-Vallisano, garant.

Članovi izvoljeni po mestnem zastopu za tri leta: Dr. Karol vitez Poronta, Emil graf Alberti-Poja, Edward Dragovina.

Oriena bol, kašalj, hripjavost, promuklost, nazob zadavica, roza, zapala ustnih itd. mogu se u kratko vrijeme izločiti rahljenjem NADARENHII

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLE PRENDINI)

što jih gotovi P. Prendini, ljubav i Jekarnik u Trstu.

Veoma pomazni udjelom, propovjednikom itd. Prendinih kašljuc nožih, navodno kutarje hripjavosti i grljenih zapalch nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalich, koji je ponudinjaju. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijevih sladkišah (Pastigle Prendini) te gledati da bude na omotu kutijice (skatule) moj podpis.

svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani Pastigle, na drugoj Prendini.

Ciena 30 šil. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj Jekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnišah Jekarnah svietu.

U Herderovej räkklad

Freiburg i. B. — D. Herdor, Red i. Wolfzelle 53.

Isađa je upravo te se može dobiti u svih knjižarnah:

Knecht, dr. Fr. J.

Zgodbe sv. pisma

sa nliže razreda ljudskili. 10l. Pobjevnici Ivan Skuhala, dekana u Ljutomeru, 8 47 podobami. Z dovoljenjem knzo-škofovskoga Lavantinskoga in Ljubljanskoga Ordinarijata. 12°. (IV. u. 85. 8.) 20 kr. a. v.; trdo vezana 28 kr. a. v.

FILIJALKA

č. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila:

V vradu papirnih na 4-mesečni odkas 3 1/2% V napoleonih na 20-mesečni odkas 3 1/2% 8-mesečni 2 1/2% 3-mesečni 1 1/2% Vrednostnim papirjimi, glasečim na napoleono, kateri so nalajajo v okrogu, pripisana se nov. obrestna tarifa na temelju odgovodi od 22. oktobra, 23. oktobra in 18. novembra.

Okrožni oddel.

V vradu papirnih 2% na vsako sveto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Polko, Brno, Brno, Lvov, Roko, kakor sa Zagreb, Arad, Buzoa, Gradec, Hermannstadt, Inmost, Osovec, in Ljubljano — bra z troškova.

Kupnja in prodaja

vrednosti, dlvie, kakor tudi vnaenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne matice pogodi po dogovoru. Z odpržen kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodi.

Na vrednostni ohrasti po pogodi. Ulozki v polnrano. Sprejemajo se v polnrano vrednostni papirji, stat ali zvečni denar, inostanski bankovci itd. — po pogodi. Trst, 18. oktobra 1889. 6-24

Nova

agencija za službe

u Trstu, Via Campanille br. 1 bavi se namješivanjem svakovratnih službenikah u tu- i inozemstvu, utjeruje dugova, dobavlja inozemna s podnimu tačnošću. Izvještje također svakoga pisma, molbenice, ugovore itd. Zalaže i vložava proti uplati kamatnih predmeta, založeno u gradsko zalogaonici (Monte di Pietà), kupuje i prodaje svakovratnu robu. Dobavlja uz jako nisko kamato nove i upravlja svaki drugi posao. Pospisuje se hrvatski, njemački i talijanski.

Čujto! Slodajte! pak strnito!!

O čudnovatoj, svakomuu puščicu noobodno potrebnoj „Bečkoj opremi za pušiti“ leta sastoji:

Jedna lula iz morske pjune, sa pozlaćenim ili posrebrjenim poklopcom; kamiz iz vijanjenoj sa otokom.

Jedan kamizid iz morske pjune sa pravim jantaron.

Jedan kamizid za uvitko iz morske pjune sa pravim jantaron.

Zajamčena prva vrst. Jedna kutija za smotku i jedna kutija za žigoo.

Ciena ovaj podpunoj i elegantnoj opremi: samo for. 240.

Posilja se uz gotov nova o ili pouzodcom. Fabrikantodvorlaga S. Schreier, Wien II. Oirkgasse 52.

Kamaleonte četvorci

prorokujući vrijeme.

Ovi su četvorci iz stakla naličeni sa pot prozirnih bojah i sa posebnim procesom uvršćeni u lep drveni okvir. Imaju pako mogućnost proroci kakvo će vrijeme biti, kao i barometri i to mienjajući boje.

Predstavljaju u većini oklice, vodopade, gradino itd. Obešaju se pako na prozoru, ali tako, da su licom prema sobi obrnjeni, to tako služu na ukras sobe. Bilježo n. pr.: Vrijeme stalno i suho sa živahnim bojami. Kiša u izgledu promjeniv zelenu i modru boju u žutu i crvenu.

Promjenljivo vrijeme sa polu bojami. Oluju sa neprestanim obledjenjem bojah. Cieno: Gabinet format ducet ... for. 5.- 8.25 Visit

Ako koji pošlje unapried for. 2 dobiti do prosto poštarino i svega 2 četvorca u gabinet i 2 u vleit-formatu. Henrik Pegan, Trst, Lloydova palača.

Domaći pasari ili trakar!

(Posamentierer)

Valentin Mazgon,

Rožna ulica k. br. 5 u Ljubljani

preporučuje obdopito od narednog svedenstva, izradjuje svo u njegov zapnat apada- fude orkvano radjuje kao: pasove, vrpce franže itd. brzo i po najnižoj cieni.

OBJAVA

Orim se putom javlja p. n. gospodi župnikom, da je bivša trgovina crkvenih stvari „Garusa“ u razprodaji i da mogu ovom prilikom dobiti potrebni crkvenih stvari (u najpovoljnijem stanju) ispod tvornično cijene. Prodaje sa takodgor voliko stolove i ormare prikladno za knjižnice itd. Via nuova br. 1. Trst. 4-4

Marijneljsko želođečno kapljice

zdravilo pri vseh boleznih na želođcu.

Neproizvoljiva dobroto je pa- nobno vpliv njihov pri neda- nosti, slabosti želođca, ako s grla mrdi, naponjenju, kištem uhoznju, koliki, klončenom kataru, gorilice (travci) pri proobilni produkti ali, za- moniti bluvanju in gajuju, glavobolu, ako bol iz želođca) krđ v želođcu, kabaznji, pre- obilnosti žedi in pijav v želođcu.

Varnost, znamenka proti glitam, bolzani na vr- nio iz letih in tudi proti stiti ili ali hloroj- dam. Ciena steklenici je s nakazom vred samo 40 nov. valika steklenice samo 70 nov. Glavni kralj ima lekarnične k. angolju varhu“

Marjneljsko želođečno kapljice niso tajno sredstvo. Doli, in katerih obstoji, označeni so na vsaki steklenici priloženomu poduku za vporabu.

Prično dobe se skoraj v vseh lekarnah. V Trstu: Lekarna: Antonio Butina — Lekarna: do Lottenburg, ali Broco Irlesien — Lekarna: Edward de Lottenburg, ali Baluta — Lekarna: A. Franzmayr, ali duo Mori — Lekarna: Pietro Prendini, alla Fontana Impo- ciala. — Lekarna: Benedetta Saravali, ali Anzalone Triomfana. — Lekarna: Benedeto Vinah Minuasi, alla Corta. — Lekarna: dr. Vittorio Sarravalle ali R. dentore (glav skidisti) — Lekarna: Blunodetti ali orso nero. — Po- stojna: Lekarna Fr. Buccaroch. — Sežana: Le- karna Philipp Ritschel.

Svarilo! Prično Marijneljsko želođečno kapljice ponarajuju in posamejno so mnogo- vrzno. — V znamenje pričnosti mora biti samo- tana vsaka steklenica v rdoš omot, providen s gorajo varnostno znamenko ter mora biti na vsakom priloženom poduku za vporabo razum toga opoz- njeno, da je bil isti tiskan v tiskarni s. Guack- a i Kremelich (Kremeler).

Obrtničko čudo!!

Kaputi iz kaučuka:

nepromočivi raznobrojno vrstne tkanine najviše čotverouglo sivo i tamno boje. Na jednoj su strani iz alvoj kaučuka (posvama silidna sviil) ili ornog sa naglavkom i dvo- strukimi zapani.

Ti kaputi radjeni su na dvie pravilno strane, to se mogu rabiti i po liopom vrstomuu kao gornja suknja.

Ciena for. 7. Franko poštom u svako mjesto u mo- narkiji. — Silje se uz predhodnju plaću ili pouzodcom.

U naručbah mora se naznačiti duljinu kaputa i širinu prsa.

ENRIK PEGAN

Trst, palazzo del Lloyd.

TVRDKA Bernhard Ticho
Brünn, Krautmarkt 18, (v lastnej hiši) 2-20
posilja proti povzetju!
Tkana ovčija volna dvostrake širokosti, trošna, cela obleka, 10 met. for. 6.50
Indijski Foule volna, dvostrake širok., cela obleka, 10 met. f. 5.
Novosti za obleke za gospe po najnovelji šegi progasta. Blaga v vseh barvah, dvostrake, 10 met. f. 8.
Orni Terzo sukeonski izvod, dvostrake širok., sa celo obleko, 10 met. f. 4.50
Progasta blaga za obleke 60 cm široko, najnovelji vsorki, 10 met f. 3.50
Velnihi rypa (v vseh barvah, 60 cm širok, 10 metrov f. 3.80
Draldrath (Trošičje) najbljia vrsta, 60 cm široko, 10 metrov f. 3.80
Aquad blaga 60 cm široko, najnovelji vsorki, 10 metrov f. 3.80
Francoski Voni 10 metrov, elegantna obleka, ki se daje pravi, for. 4.
Ženske košulje iz silfona in platna, dno platno, 3 kom., for. 3.50
Ženske košulje iz modnega platna sliškami 3 komadov f. 3.25
Domača platna 1 komad, 30 vatlov 1/2, for. 4.50 1 komad, 30 " 1/4, for. 3.50
Klug-Webb boljša nego platna 1 komad 1/2 široko, 30 vatlov f. 6.-
Sifon 1 komad, 30 vatlov, 1/2 f. 5.50, naj- boljša vrsta f. 6.50
Kannafas 1 kom. 30 vatlov, 1/2 f. 4.50 1 " 30 " rudno f. 5.50
Kannafas iz niti 1 kom. 20 vatlov, 1/2 in rudoš f. 6.-
Okafort se more vr. ti, dobra vrsta, 1 kos 30 vatlov f. 4.50
Angl. Okefort najboljši, jako priporočljiv, 1 komad, 30 vatlov f. 6.50
Garnitura iz rigea suatočja iz 2 posteljnih prarginjal in maticega prta ad svilnatimi franzami for. 4.-
Garnitura iz juta 2 p. stalnih pogripljal in samicega prta s franzami for. 3.50
Jute zastor jurški vzorek; podpolni for. 2.50
Holandske dolge preproge (ostanki) 10-12 metrov dolga, 1 ostanki f. 3.50
1 Poletna ogrinjaša 1/2 dolga, samo volna f. 1.50
Konjska plahta jako dobra, 130 cm. dolga, 180 cm. široka, f. 1.50
Odeje za fljakerje carskormena, 1 komad f. 3.50
Tovarno skladišče suknega blaga
Brnako suknjo Odst nek 3 10 metrov za podpolno možko obleko f. 3.75
Moderno suknjo 3.10 met., jako fino kompl. možko opravo, for. 5.-
Poletno češljano suknjo ostanki za komp. možko opravo, more prati, 4.40 m. dolga, f. 3.-
Brnako moderno blago Ostanki za podpolno možko obleko 3.10 metrov dolga for. 5.50
Priložnost za kupovanje Brnski ostanki suknja. 1 ostanki za 1 kompl. možko obleko 3.10 met. for. 4.50
Blago za povrženje suknje najbljine vrste, za celo suknjo f. 5.-
Vzorki brezplačno in franco. Za dobre blage in točne posiljitev se jazdi.
Elegantno izvedena sliška ukorečev s 400 suknjami, g. krojačev s afrankoyano.